

ANFÖRANDE

DATUM: 2006-12-13
TALARE: Vice riksbankschef Lars Nyberg
PLATS: Sida, Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Riksbankens samarbete med Sida

Låt mig till att börja med tacka för detta tillfälle att kort berätta om hur Riksbanken arbetar med biståndsfrågor. Jag vill också säga att det verkligen är glädjande att se att Nobels fredspris i år har gått till insatser inom den finansiella sektorn i Bangladesh. Annars är den finansiella sektorn ofta sorgligt bortglömd i biståndssammanhang. Biståndsinsatser till utvecklingsländer koncentreras ofta till fattigdomsbekämpning i alla dess former, vilket i sig är lovvärt. Men det är lätt att glömma att en finansiell sektor med fungerande institutioner är nödvändig för att åstadkomma en långsiktigt stabil ekonomisk utveckling. En hög inflation i ett land kan exempelvis snabbt åstadkomma större fattigdom bland stora delar av befolkningen än vad även den bästa fattigdomsbekämpning hinner med att korrigera. En fungerande centralbank och en ansvarsfull penningpolitik kan därför ge betydande bidrag när det gäller att bekämpa fattigdomen.

Riksbanken samarbetar sedan ett antal år tillbaka med Sida för att bygga upp och förstärka kapaciteten inom centralbankerna i Sri Lanka, Vietnam och Uganda. Vi kallar inte detta bistånd utan helt enkelt "Staff Exchange Programmes". Eftersom alla centralbanker i världen gör ungefär samma saker, låt vara på ganska olika sätt, är det alltid givande att se hur andra arbetar. Därför skickar vi experter på olika områden till våra samarbetsländer, exempelvis sådana som konstruerar betalningssystem eller gör modeller för inflationsprognoser. De skickar också sina medarbetare till oss för att diskutera dessa frågor vidare eller för att prata om andra saker, exempelvis hur vi avreglerade det finansiella systemet i Sverige under 1980-talet eller hur viktigt det är med information och öppenhet om man ska kunna driva en centralbank med eget ansvar för penningpolitiken. På senare tid har vi tagit några unga medarbetare som stannat hos oss mellan en månad och sex veckor som "internships" för att exempelvis lära sig från grunden hur man skriver en stabilitetsrapport.

Långsiktighet är ett centralt begrepp i våra program. Det tar tid att förstå varandras verklighet och att skapa sådana relationer att ett förtroendefullt samarbete kan utvecklas på många nivåer. Fem år minst brukar vi tala om. Centralbanksledningarna är alltid involverade på olika sätt (både hos oss och hos våra samarbetspartners), vilket är viktigt för att ge programmen en tillfredsställande status.

I vår syn är det viktigt att vi är kollegor, inte konsulter. Vi kan sällan stanna längre än en vecka, vi har ju en egen centralbank att sköta. Vi gör inte stora utredningar som vi dokumenterar och lämnar efter oss, vi berättar om våra erfarenheter och låter våra

■ kollegor fundera över om de erfarenheterna kan vara till någon hjälp i deras arbete. Vi har i Sverige och i Riksbanken gjort ganska mycket som blivit bra under åren, men vi har också gjort en hel del som vi i efterskott tycker vi kunde ha gjort bättre. Vi är exempelvis stolta över hur vi tog oss ur bankkrisen i början av 1990-talet, men inte hur vi hamnade i den. Det är en typ av erfarenheter som inga läroböcker eller kurser kan förmedla på samma sätt som dem som var med då det verkligen hände. Våra kollegor brukar intressera sig för allt, men inte minst att lära av misstagen.

Vi ser det också som viktigt att Riksbankens medarbetare lär sig av samarbetet – det är ju en av idéerna med ett "Staff Exchange Programme". Att möta en verksamhet som liknar ens egen, men som bedrivs under andra yttre förhållanden, ger alltid anledning till eftertanke och reflektioner. Därför är våra program professionellt intressanta för våra medarbetare och de flesta kommer tillbaka från sina resor med nya och ofta oväntade erfarenheter.

Vårt samarbete med Sida har varit utmärkt, även om vi ibland får höra att vi inte gör av med så mycket pengar som förväntat. Några experter och deras resor kostar inte så mycket. Samarbetet med ambassaderna är också av största betydelse. Det har visat sig att förbindelserna med centralbankerna fungerar som bäst när personalen på de svenska ambassaderna i respektive land aktivt engagerar sig och fortlöpande följer upp vad som sker i respektive bank.

På uppdrag av Sida gjordes i början av detta år en utvärdering av Riksbankens hittillsvarande samarbete med Sri Lanka och Vietnam. Utvärderingen visade att Riksbankens insatser i dessa centralbanker varit både framgångsrika och uppskattade av mottagarna. Just detta att vi är kollegor, vi gör samma saker, vi har samma ansvar, framstår som en av nyckelfaktorerna. Konsulter finns så många, kollegor är svårare att finna. Långsiktigheten i samarbetet är också en viktig faktor. Vi gör inte bara en analys, skriver en rapport och försvinner. Vi finns kvar och kan fortsätta diskussionen när det behövs. Problemen som utvärderingen pekade på var av mer administrativ natur. Det är exempelvis svårt att finna plats i biståndssammanhang för lågkostnadsprojekt som detta, eftersom de inte riktigt följer upp gjorda mallar för andra biståndsinsatser.

Avslutningsvis kan jag nämna att Riksbanken i vår interna arbetsplan för nästa år har avsatt resurser för ett utökat samarbete med några av de centralbanker som verkar i Sidas samarbetsländer. Vi tycker att vårt arbete har varit både intressant och givande och förhoppningsvis har det också hjälpt några av våra kollegor att själva bygga sina institutioner starkare.